

This eChok volume of
Genesis ~ Volume 1

Dedicated in loving memory of
**Joseph and Adele
Mizrahi ל"ה**

by their son ~ David

and in memory of

Arthur Sulcov ל"ה

*by his loving wife Esther
and children ~ Robert and Sherry*

In memory of
**Jacob and Mary
Hidary**

By their Children

wine and the like may be drunk in any place, for the Sages did not decree concerning a thing which is not common. (6) Milk that was milked by a non-Jew without a Jew watching him is forbidden. (7) The cheeses of non-Jews were declared forbidden because they curdle them in the stomach skin of an animal that they have slaughtered, which is not *kosher*. Even if they curdle it with vegetable matter, it is forbidden.

בָּהֶם מִתֵּר לְשִׁתּוֹת בְּכֹל מְקוֹם וְדָבָר שְׂאִינוּ מִצְוִי לֹא גָזְרוּ עָלָיו; וְהַלֵּב שֶׁחִלְבוּ גוֹי וְאִין יִשְׂרָאֵל רוֹאֵהוּ אֶסוּר; ז' גְּבִינוֹת הַנִּכְרִי אֶסְרוּהָ מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם בַּעֲוֹר קִיבַת שְׁחִיטָתָם שְׂהִיא נְבִילָה וְאֶפִּילוּ הַעֲמִידוּהָ בְּעֶשְׂבִים אֶסְרוּהָ:

NOACH FOR MONDAY נח ליום שני
TORAH תורה

כיון בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב'ין להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

טו וְדִין דְּתַעֲבֵד יְתֵה תֵּלַת מֵאָה אַמִּין אוּרְכָא דְּתַבּוּתָא חֲמִשִּׁין אַמִּין פְּתִיָּה וְתֵּלַתִּין אַמִּין רומה: טז נהור תַּעֲבִיד לְתַבּוּתָא וְלֵאמֹתָא תִּשְׁכַּלְלֵנָה מְלַעְלָא וְתַרְעָא דְּתַבּוּתָא בְּסִטְרָה תִּשׁוּי מְדוּרִין אַרְעִין תַּנְיִנִין וְתֵּלַתִּין תַּעֲבֵדנָה: יז וְאֵנָּה הָא אֵנָּה מִיְתִי יְתֵ

טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֶתְּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אַרְךָ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רְחֵבָה וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמְתָהּ: טז צֹהַר | תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל-אַמָּה תִּכְלֹנָה מְלִמְעָלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תִּשִׂים תַּחְתֵּימָם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: יז וְאֲנִי הֹנֵנִי מְבִיא אֶת-הַמְּבּוּל מֵיַם עַל-

(15) This is how you should make it: The length of the ark should be three hundred cubits, its width fifty cubits and its height thirty cubits. (16) Make a window for the ark. Complete it to a cubit [width] on top, and place the entrance of the ark at its side. Make it with bottom, second and third decks. (17) And I

RASHI

(16) צֹהַר — *Some say [that this was] a window; others say that it was a precious stone that gave light to them [in the ark] (Bereishit Rabbah 31:11). Complete it to a cubit [width] on top — [meaning:] The ark's covering sloped upwards until it narrowed at the top at a final width of [only] one cubit, in order that the water would flow down [this roof] on either side [rather than infiltrating the ark from the top]. Place [the entrance of the ark] at its side — in order that the rainwater will not fall inside [the ark]. [The ark comprised] three decks, one on top of another. The top deck was for the human beings, the middle deck as living quarters for the livestock, wild animals and birds, and the lower deck was for refuse (Sanhedrin 108b). (17) And I — behold, I am bringing [the Flood] — [This unusual*

(טו) צֹהַר. יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טובה, המאירה להם (בראשית רבה): וְאֶל-אַמָּה תִּכְלֹנָה מְלִמְעָלָה. כְּסוּיָהּ מִשְׁפַּע וְעוֹלָה עַד שֶׁהוּא קֶצֶר מְלִמְעָלָה וְעוֹמֵד עַל אַמָּה, כְּדִי שִׁיזוּבוּ הַמַּיִם לְמִטָּה מִכָּאן וּמִכָּאן: בְּצִדָּהּ תִּשִׂים. שְׁלֹשׁ אֵלּוּ יִפְלוּ הַגִּשְׁמִים בָּהּ: תַּחְתֵּימָם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים. ג' עֲלִיּוֹת, זוֹ עַל גֵּב זוֹ, עֲלִיּוֹנִים לְאָדָם, אֲמֻצְעִיִּים לְמְדוּר בְּהֵמָה חִיָּה וְעוֹפוֹת, תַּחְתֵּימָם לְזָבֵל (סנהדרין קח:): (יז) וְאֲנִי

טוֹפְנָא מִיָּא עַל אַרְעָא לְחַבְלָא
 כָּל בְּסָרָא דִּי בֵיהּ רוּחָא דְחַיִּי
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל דִּי בְּאַרְעָא
 יָמוּת: יְיָ וְאַקִּים יְתָ קִיְמִי עֲמֻךְ
 וְתַעֲוֹל לְתַבּוּתָא אֲתָ וּבְנֵיךְ
 וְאִתְתָּךְ וּנְשֵׁי בְנֵיךְ עֲמֻךְ:

הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים
 מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר-בְּאָרֶץ יְגוּעַ:
 יְיָ וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבְאֵת אֶל-
 הַתְּבָה אֲתָהּ וּבְנֵיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי-בְנֵיךָ
 אִתְּךָ:

— behold, I am bringing the Flood of waters upon the earth, to destroy from under the heavens all flesh in which there is a spirit of life. Everything that is upon the earth will die. (18) But with you, I shall uphold My covenant. And you will come into the ark — you and your sons and your wife and your sons' wives with you.

RASHI

expression is explained as follows: God says,] “I am now prepared to agree with those [angels] who urged Me [when I consulted with them, as it were,] before [creating man], saying to Me (Psalms 8:5), What is man, that You should consider him?!” (Bereishit Rabbah 31:12) **The Flood** (מבול) — [This term may be considered to stem from three alternative root forms. Thus, the word מבול is so called] because it eroded (בלבל) everything, because it confused (בלה) everything and because it brought (הוביל) everything

everything down from a higher to a lower level. And [what is referred to by the last explanation?] This is denoted by Onkelos's translation [of this word, מבול, as]: טופנא, meaning “float,” because the Flood caused everything to float, bringing it all to Babylonia (בבל), which is a low-lying country. And this is the reason that Babylonia is [also] called Shin-ar (שנער), because all those who died through the Flood were shaken out (ננער) there [in Babylonia] (Shabbat 113b). (18) But ... I shall uphold My covenant — A covenant was necessary a) for the sake of the fruit, to the effect that they would not rot and become moldy and b) that the evil people of that generation would not kill Noah (Bereishit Rabbah 31:12). **You and your sons and your wife** — The men separately and the women separately. From here [we learn] that they were prohibited to have relations [on the ark, while the rest of the world was being destroyed] (Sanhedrin 108b).

רש"י

הַנְּנִי מְבִיא. הִנְנִי מוֹכֵן לְהַסְכִּים עִם אוֹתָם שְׁזָרוּנֵי וְאָמְרוּ לִפְנֵי כְּבֹר: “מִדֵּה-אֲנוֹשׁ כִּי-תִזְכְּרוּנוּ”: מְבוּל. שְׂבָלָה אֶת הַכֹּל, שְׂבָלְבַל אֶת הַכֹּל, שְׂהוּבִיל אֶת הַכֹּל מִן הַגְּבוּהָ לְנִמְוֹךְ וְזֶהוּ לְשׁוֹן אֲנָקְלוֹס, שֶׁתַּרְגֵּם טוֹפְנָא שֶׁהַצִּיף אֶת הַכֹּל וְהִבְיֵאֵם לְכַבֵּל שֶׁהִיא עֲמֻקָּה, לְכַף נִקְרָאת שְׁנַעַר, שְׁנַנְעֵרוּ שֵׁם כָּל מִתִּי מְבוּל: (יח) וְהִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי. (בְּרֵאשִׁית רַבָּה): בְּרִית הָיָה צְרִיךְ עַל הַפְּרוּת שֶׁלֹּא יִרְקְבוּ וַיַּעֲפֹשׂ, וְשֶׁלֹּא יִתְרַגְּמוּ וְרַשְׁעִים שְׂבָדוּר: אֲתָהּ וּבְנֵיךָ וְאִשְׁתְּךָ. הָאֲנָשִׁים לְבָד וְהַנְּשִׁים לְבָד, מִכָּאן שְׁנִנְאִסְרוּ בְּתַשְׁמִישׁ הַמַּטָּה (שם):

PROPHETS Isaiah 53

נביאים ישעיה פרק נג

ד בכָּן עַל חוֹבְנָא הוּא יְבַעֵי
וְעוֹיְתָנָא בְּדִלְיָה יִשְׁתַּבְּקוּן
וְאַנְחָנָא חֲשִׁיבִין פְּתִישִׁין מִחֵן
מִן קֳדָם יי וּמַעֲנֵן: ה וְהוּא יְבַנֵּי
בֵּית מִקְדָּשָׁא דְאַתְחַל בְּחוֹבְנָא
דְאַתְמַתַּר בְּעוֹיְתָנָא וּבְאַלְפִינְיָה
שְׁלָמָא יִסְגֵי עֲלֵנָא וְכִדְנֻצָּת
לְפִתְגְמוּהִי חוֹבְנָא יִשְׁתַּבְּקוּן
לְנָא: ו כּוֹלְנָא פְּעֵנָא אִיתְבְּדַרְנָא
גְּבַר לְקַבִּיל אוֹרְחִיָּה גְּלִינָא וּמִן
קֳדָם יי הוּת רַעֲוָא לְמַשְׁבַּק חוֹבֵי כּוֹלְנָא בְּדִלְיָה: ז בְּעֵי וְהוּא מִתְתַּבּ וְעַד לֹא פִתַּח פּוּמִיָּה מִתְקַבֵּל תְּקִיפֵי
עֲמֻמְיָא כְּאַמְרָא לְנִכְסָתָא יִמְסַר וְכִרְחֵלָא דְקֳדָם גְּזוּזָהּ שְׁתַּקָּא וְלִית לְקַבְלִיָּה דְפִתַּח פּוּמִיָּה מִמְלִיל מְלֵא:

ד אֲכֵן חָלִינוּ הוּא נִשָּׂא וּמְכַאֲבֵינוּ סְבָלָם וְאַנְחָנוּ
חֲשִׁבְנָהוּ נְגוּעַ מִכָּה אֱלֹהִים וּמַעֲנָה: ה וְהוּא מְחַלֵּל
מִפְשַׁעֵנוּ מִדְּכָא מַעוֹנֵתֵינוּ מוֹסֵר שְׁלוֹמְנוּ עָלֵינוּ
וּבַחְבֵּרְתוֹ נִרְפָּא-לָנוּ: ו כָּלְנוּ כִצְאָן תְּעִינוּ אִישׁ
לְדַרְכּוֹ פְּנִינוּ וַיְדוּהָ הַפְּגִיעַ בּוֹ אֶת עֵוֹן כָּלְנוּ: ז נִגְשׁ
וְהוּא נְעֵנָה וְלֹא יִפְתַּח-פִּיו כִּשְׁהָ לְטַבָּח יוֹבֵל וְכִרְחֵל
לְפָנֵי גְזוּזִיָּה נְאַלְמָה וְלֹא יִפְתַּח פִּיו:

(4) Indeed, he bore our illnesses, and our pains — he carried them, yet we accounted him as plagued, smitten by God and oppressed. (5) But he was pained because of our transgressions, crushed because of our iniquities; the chastisement of our welfare was upon him, and with his wound we were healed. (6) We all went astray like sheep, we have turned, each one on his way, and the Lord accepted his prayers for the iniquity of all of us. (7) He was oppressed, and he was afflicted, yet he would not open his mouth; like a lamb to the slaughter he would be brought, and like an ewe that is mute before her shearers, and he would not open his mouth.

RASHI

רש"י

(4) **He bore our illnesses** — *All the wicked are atoned for with Israel's suffering. Yet we accounted him* — *We thought that he was hated by the Omnipresent, but it was not so, but he was pained because of our transgressions [and crushed because of our iniquities].* (5) **The chastisement of our welfare was upon him** — *For he was chastised so that there be peace for the entire world.* (6) **Accepted his prayers** — *He accepted his prayers and was appeased concerning the iniquity of all of us.* (7) **He was oppressed** — *by taskmasters and people who exert pressure. And he was afflicted* — *with verbal taunts. נאלמה* — *That is mute.*

(ד) חָלִינוּ הוּא נִשָּׂא. כָּל הַרְשָׁעִים מִתְבַּפְּרִין בִּיסוּרֵי שְׁלֵי יִשְׂרָאֵל: חֲשִׁבְנָהוּ. שֶׁהוּא שְׂנוֹא לְמִקּוֹם וְלֹא בֶן הוּא אֶלָּא הוּא מְחַלֵּל מִפְשַׁעֵינוּ וְכוּ': (ה) מוֹסֵר שְׁלוֹמְנוּ עָלֵינוּ בָּאוּ עָלֵינוּ יְסוּרִים לְהִיּוֹת עָלֵינוּ שְׁלוֹם: (ו) הַפְּגִיעַ בּוֹ. נְעֵתַר עַל יְדוּ, נִתְרַצָּה עֵוֹן כָּלְנוּ: (ז) נִגְשׁ. בְּנוֹגְשִׁים וְדוֹחֲקִים: וְהוּא נְעֵנָה. בְּאוֹנָת דְּבָרִים: נְאַלְמָה. נַעֲשִׂית אֱלֻמָּת:

Writings Mishlei 1-2

כתובים משלי פרק א-ב

לג מן דְשָׁמַע לִי נִשְׁרִי בְּסִבְרָא
וְנִשְׁרָא מִן דְּלוּחָא דְּבִישְׁתָּא:
א בְּרִי אֵין תְּקַבֵּל מְלִי וּפּוֹקֵדְנִי
תַּטְשִׁי גְּבִיךָ: ב וְתַצְלִי אֲדָנְךָ
לְחֻכְמָתָא וְתַפְנִי לְבָא לְבִינָא:
ג וְאִמָּא לְבִינְנוּתָא תִּקְרָא

לג וְשָׁמַע לִי יִשְׁכֵּן בְּטֶחַ וְשָׁאֲנָן מִפְּחַד רָעָה: א בְּנִי
אִם־תִּקְחָה אִמְרֵי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ: ב לְהִקְשִׁיב
לְחֻכְמָה אֲזַנְךָ לְבָרְךָ לְתַבּוּנָה: ג פִּי אִם לְבִינָה
תִּקְרָא לְתַבּוּנָה תִּתֵּן קוֹלְךָ:

וְלְבִינָא תִּתֵּן קוֹלְךָ:

(33) But whoever hearkens to me shall dwell securely and shall be quiet without fear of evil. **2** (1) My son, if you will receive my words and store up my commandments with you. (2) So that you make your ear attentive to wisdom, and your heart incline to discernment. (3) If you call for understanding, and lift up your voice for discernment.

RASHI

רש"י

(33) *and shall be quiet. Without fear of evil — of Gehinnom.* **2** (1) **My son** — *you will be my son, if you accept my words.* (2) **Attentive to wisdom** — *to engage in the study of Torah.*

(לג) וְשָׁאֲנָן. וְשָׁקֵט: מִפְּחַד רָעָה. שֶׁל גֵּיהֵנוֹם: (א) בְּנִי. תְּהִיָּה אִם תִּקַּח אִמְרֵי: (ב) לְהִקְשִׁיב לְחֻכְמָה. לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה:

Mishnah Shabbat, chapter 2

משנה שבת פרק ב

(1) With what may we kindle [the Sabbath lights], and with what may we not kindle [them; i.e., of what may the wicks be made]? We may not kindle [them] with *lekhes* [the inner wool-like bark of a cedar tree], *chosen* [uncarded flax], *khallak* [an inferior grade of silk], a wick of *edan* [the inner wool-like bark of a willow tree], a desert wick [made from desert reed], seaweed, *zefet* [melted liquefied pitch] *sha'avah* [melted, liquefied wax; candles, however, are permitted], *kik* [cottonseed] oil, oil of

א בְּמָה מְדַלִּיקִין וּבְמָה אֵין מְדַלִּיקִין. אֵין מְדַלִּיקִין לֹא בְּלֶכֶשׁ, וְלֹא בְּחֹסֶן, וְלֹא בְּכֶלֶךְ, וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידוֹן, וְלֹא בְּפִתִּילַת הַמַּדְבָּר, וְלֹא בִירוּקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמַּיִם. לֹא בְּזֹפֶת, וְלֹא בְּשֻׁעוּה, וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק, וְלֹא בְּשֶׁמֶן

בנו עובדיה מברטנורא

א **במה מדליקין**. נר של שבת. במה עושים פתילות ושמינים להדליק: **לא בלכש**. כמין צמר יש בארז בין הקליפה לעץ וקריו לכש: **בחוסן**. פשתן שאינו מנופץ: **בכלך**. פסולת של משי: **בפתילת האידון**. כמין צמר יש (בערבה) בין הקליפה לעץ: **בפתילת המדבר**. עלי עשב ארוך שגודלין אותם ומדליקין בהן: **בירוקה שעל פני המים**. כמין צמר שגדל בדופני הספינה ששהתה זמן מרובה במים. עד כאן פסול פתילות, מכאן ואילך פסול שמינים: **לא בזפת ולא בשעוה**. שלא יתן ופת נמש ושעוה ניתבת בנר במקום שמן וידליק. אבל לעשות כמין פתילה ארוכה שרגילין לעשות משעוה שרי: **ולא בשמן קיק**. שמן היוצא מגרעינים שבתוך הצמר גפן שקורין קוטורין. ויש מפרשים קיקין דיונה, והוא

burning [i.e., oil of *terumah* which was defiled and must be burned. Since the law clearly states (see Chok L'Yisrael Deuteronomy II: Sunday, Mishnah portion for Berakha, Mishnah 10) that a priest may benefit from defiled *terumah* while it is burning, we must therefore conclude, that this Mishnah is dealing with the case of a Festival falling on Friday. Since one must light the Sabbath candles before the Sabbath,

necessitating one to light the oil on the Festival, he is burning defiled sanctified matter on the Festival, which is forbidden (see next Mishnah). We may not kindle with] tail fat, or *chelev* [tallow]. Nachum the Madi said, We may kindle [them] with boiled *chelev*; but the Sages say; Whether boiled or not, you may not kindle with it. (2) One may not kindle [the Sabbath lamp] with oil of burning on Festivals [since one may not burn defiled sanctified matter on a Festival]. Rabbi Yishmael said: One may not light [it] with *itrán* [residue of tar which has a foul smell], for the honor of the Sabbath; but the Sages permit with all oils: with sesame oil, nut oil, radish oil, fish oil, gourd oil, *itrán*, and naphtha. Rabbi Tarfon said, One may light [it] with olive oil only. (3) Whatever comes forth from a tree may not be used [as a wick] to light

שרפה, ולא באליה, ולא בחלב. נחום המדי אומר, מדליקין בחלב מבשל. וחכמים אומרים, אחד מבשל ואחד שאינו מבשל אין מדליקין בו: ב אין מדליקין בשמן שרפה ביום טוב. רבי ישמעאל אומר, אין מדליקין בעטרן, מפני כבוד השבת. וחכמים מתירין בכל השמנים, בשמן שמשמין, בשמן אגוזים, בשמן צנונות, בשמן דגים, בשמן פקועות, בעטרן ובנפט. רבי טרפון אומר, אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד: ג כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו אלא פשתן. וכל

רבנו עובדיה מברטנורא

עשב שעליו גדולים ונקרא בערבי כר"ע, והשמן היוצא ממנו עב ביותר. ופתילות שאמרו חכמים אין מדליקין בהם מה טעם, מפני שהאור מטכסכת בהם, כלומר שאין האור נכנסת תוך הפתילה (אלא) סביב מבחוץ. ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם, לפי שאין נמשכין אחר הפתילה, ומתוך שאין הנר דולקת יפה חיישינן שמא יטה השמן על פי הנר ונמצא מבעיר. אי נמי שמא יניח הנר ויצא, ואנן קיימא לן דנר של שבת חובה: **ולא בשמן שריפה**. שמן של תרומה שנשטא. ואמאי קרי ליה שמן שריפה, הואיל ולשריפה עומד שהרי אסור באכילה. וביום טוב שחל להיות בערב שבת עסקינן, שכשמדליק הנר מבעוד יום נמצא שורף שמן טמא של תרומה ביום טוב, ואנן קיימא לן אין שורפין קדשים ביום טוב, דכתיב (שמות יב) והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו, ודרשינן קרא הכי, והנותר ממנו עד בוקר ראשון עד בוקר שני עומד ותשרפנו, שאין שורפים הנותר ביום טוב. והוא הדין לכל שאר קדשים הטעונים שריפה: **וחכמים אומרים אחד מבושל ואחד שאינו מבושל אין מדליקין בו**. ותנא קמא נמי אמר ולא בחלב, כל חלב במשמע. אלא איכא בין חכמים לתנא קמא, דחד מנייהו סבר דשרי להדליק בחלב מבושל כשמערב בו שמן כל שהוא, וחד אוסר אפילו על ידי תערובת שמן. ולא נתברר לחכמי התלמוד מי משניהם האוסר ומי המתיר. והלכה כחכמים: **ב אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב**. טעמא דמתניתין דלעיל קאמר, מה טעם תנן ולא בשמן שריפה לפי שאין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב, שאין שורפין קדשים ביום טוב: **אין מדליקין בעטרן**. פסולת של זפת, וריחו רע ביותר, ומיהו נמשך אחר הפתילה יותר מן הזפת מפני שהוא רך, הילכך אלמלא מפני כבוד שבת היו מדליקין בו: **שומשמין**. כך שמו בערבי, והוא זרע דק מתוק, ובארץ ישראל ממנו הרבה: **שמן צנונות**. שמן היוצא מזורע צנון: **פקועות**. דלעת מדברית: **נפט**. מין זפת הוא ולבן וריחו רע. והלכה כחכמים שמדליקין בכל השמנים חוץ מאותן הפסולות שנמנו לעיל במתניתין, וחוץ משמן אפרסמון ונפט לבן, שכל אחד משני אלו השמנים הוא עף ושורף וחישינן שמא יניחנו ויצא. ועוד יש טעם אחר לאסור בשמן אפרסמון, גזירה שמא יסתפק ממנו מפני חשיבותו, וקיימא לן הנותן שמן בנר חייב משום מבעיר והמסתפק ממנו חייב משום מכבה: **ג כל היוצא מן העץ אין מדליקין בו**. לעשות ממנו פתילה: **אלא**

[the Sabbath lamp], except for flax, [stalks of flax are sometimes referred to as trees] and whatever comes forth from a tree cannot [itself] be defiled with *tumat ohalim* [a corpse enclosed by a tent; anything within that tent becomes defiled through *tumat ohel*. The Mishnah is dealing here with the status of the material of the tent itself], except linen [if the overhanging structure is of linen, it itself does become defiled]. [Regarding] a wick [made] of cloth which [measures exactly three by three fingers, (i.e., the minimum size of a cloth to be considered a vessel in order for it to be susceptible to becoming defiled)] was twisted [and in its twisted state measures less than three by three] but was not singed [in fire, thereby completing the process of the wick]: Rabbi Eliezer says, It is [may become] defiled, and one may not light [the Sabbath lamp] with it [when a Festival fell on Friday. Rabbi Eliezer maintains that the measurement is not diminished in its twisted state, thereby this cloth still has the status of a vessel; therefore, when he subsequently kindles it, he, in effect, reduces its measurement and consequently, he does change its status from that of a vessel to a non-vessel, resulting in *nolad* (— something being born or created on a Festival or Sabbath and not permitted to be handled as *muktzah*), therefore he is unable to properly kindle the wick by keeping the flame there until most of the protruding part of the wick is lit, since the wick is now *muktzah*]; [but] Rabbi Akiva says, It is clean [the twisting process of the wick does reduce the measurement and, as such, this wick loses its status of vessel and cannot become defiled], and [since it lost its status of vessel before the Festival] one may [therefore] light with it. (4) [A lamp sometimes contained two sections 1) the wick holder which had a small area for oil, just enough to keep

היוצא מן העץ אינו מטמא אהלים אלא פשתן. פתילת הבגד שקפלה ולא הבהבה, רבי אליעזר אומר, טמאה, ואין מדליקין בה. רבי עקיבא אומר, טהורה,

רבנו עובדיה מברטנורא

פשתן. דאקרי עץ כדכתיב (יהושע ב) ותטמנם בפשתי העץ, ואפילו הכי מדליקין בפתילה שעושיין ממנו. וקנבוס וצמר גפן לאו יוצאין מן העץ ניגהו אלא מיני זרע הן, הילכך מדליקין בהן. ופשתן נמי מין זרע הוא ולא איצטרך לרבייה אלא משום דאקרי עץ, דכתיב ותטמנם בפשתי העץ: **אינו מטמא טומאת אוהלים.** אם עשה מהן אהל והמת תחתיו הוי כשאר בית ואינו טעון הזאה וטבילה, דאהל עצמו אינו מקבל טומאה אלא כלים שתחתיו: **אלא פשתן.** שהאהל עצמו טמא כדכתיב (במדבר יט) והזה על האהל, וילפינן אהל אהל ממשכן דכתיב ביה (שמות ט) ויפרוש את האהל על המשכן, ולא היה באהל משכן דבר יוצא מן העץ אלא פשתן כדכתיב (שם ט) עשר יריעות שש משור: **שקפלה.** כדרך שגודלין הפתילות: **הבהבה.** על השלהבת כדי שתהיה מחורכת ותדליק יפה. ובבגד שיש בו שלש אצבעות על שלש אצבעות מצומצמת עסקינן: **טמאה.** דקיפולה אינו מבטלה מתורת בגד הואיל ולא הבהבה: **טהורה.** דקיפולה ביטלה מתורת בגד והיא כאילו אין בה שלש על שלש, וכל פחות משלש על שלש טהור מלטמא לא בנגעים ולא בטומאת מת: **ואין מדליקין בה.** ביום טוב שחל להיות בערב שבת עסקינן דשייך ביה איסור מוקצה, ואין מסיקין בשברי כלים שנשברו בו ביום דהוה ליה נולד, אבל בכלים מסיקין דהא חזו לטלטול. ודכולי עלמא אית להו המדליק צריך להדליק רוב היוצא מן הפתילה חוץ לנר קודם שיסלק ידיו, הלכך טעמא דרבי אליעזר דאמר אין מדליקין בה, קסבר קיפולה לא ביטלה מתורת כלי, וכי אדליק בה פורתא כיון דשלש על שלש מצומצמות היו הוה ליה שבר כלי, דפחות משלש על שלש לאו כלי הוא, וכי מדליק בידיה להשלים רוב היוצא נמצא שמדליק בשבר כלי שנשבר ביום טוב, דכי אמרינן מסיקין בכלים דוקא שלא יגע בו אחר שנפחת. ורבי עקיבא אומר מדליקין בה, קסבר קיפולה ביטלה מתורת כלי מכי קיפלה מערב יום טוב, דאין גודלין פתילה ביום טוב, ונמצא שאין כאן שבר כלי שנשבר ביום טוב הלכך מדליקין בה.

the lamp alight and 2) an additional reservoir suspended above and pierced at its bottom, from which dripped oil into the wick holder, ever so slightly. States Mishnah (4):] A person may not pierce an eggshell, fill it with oil, and place it over the mouth of a lamp, in order that it should drip [and use it as a Sabbath lamp, being that the two sections are not connected one may come to remove some

oil from the reservoir, thereby reducing the amount of time the lamp will burn, an act considered to be as extinguishing which is forbidden on the Sabbath] and even if it is of earthenware pottery [i.e., not even a pottery shell may be used in this manner, even though oil placed in earthenware causes the oil to become repugnant; thereby reducing the risk that one may come to remove oil from it on the Sabbath]; but Rabbi Yehudah permits it. But if the potter joins it [i.e., the two sections] beforehand [before the Sabbath], it is permitted, because it is one utensil [and therefore the person will realize that by removing some oil, he is in effect extinguishing]. A person may not fill a dish of oil, place it at the side of a lamp, and put the wick end in it so that it should draw; but Rabbi Yehudah permits it. (5) If one extinguishes a lamp [on Sabbath] because he is afraid of non-Jews [i.e., idol worshippers who didn't allow lamps to be lit on their holiday], robbers [who might take notice of him because of the light], or an evil spirit [i.e., a person with a severe life threatening depression, who gets relief by sitting in the dark] or for the sake of one who is ill [and in mortal danger], so that he should

ומדליקין בה: ד לא יקב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת, אפילו היא של חרס. ורבי יהודה מתיר. אבל אם חברה היוצר מתחלה, מתר, מפני שהוא כלי אחד. לא ימלא אדם קערה של שמן ויתננה בצד הנר ויתן ראש הפתילה בתוכה, בשביל שתהא שואבת. ורבי יהודה מתיר: ה המכבה את הנר מפני שהוא מתירא מפני גוים, מפני לסטים, מפני רוח רעה, ואם בשביל

רבנו עובדיה מברטנורא

והלכה כרבי עקיבא: ד שפופרת של ביצה. הקליפה הקשה העליונה שהביצה מונחת בתוכה: בשביל שתהא מנטפת. טפה טפה לתוך הנר. וטעמא, גזירה שמא יסתפק ממנו, וכיון שהקצהו לנר חייב משום מכבה: אפילו היא של חרס. דמאיס אפילו הכי גזרינן, שכיון שאין הפתילה הדולקת בתוך הכלי שיש בו השמן אתי לאסתפוקי מיניה, דסבר אין כאן משום מכבה: ורבי יהודה מתיר. דלא גזר דילמא אתי לאסתפוקי מיניה, שהרי הוא רואה השמן נוטף על הפתילה שתחתיו: אם חברה היוצר מתחלה כו'. והוא הדין אם חיברה בעל הבית בסיד או בחרסית מערב שבת ליכא למיחש, דמשום איסורא דשבת בדיל מיניה: ויתן ראש הפתילה. שהוא יוצא מן הצד לשאוב השמן ונמשך דרך הפתילה לראש הדולק. ואשמועינן מתניתין פלוגתא דרבי יהודה ורבנן בשפופרת של ביצה ובחרס ובקערה, דאי אשמועינן שפופרת של ביצה, בהא קאמרי רבנן, דכיון דלא מאיסא אתי לאסתפוקי מיניה, אבל של חרס דמאיס אימא מודו ליה לרבי יהודה. ואי אשמועינן של חרס, בהא קאמר רבי יהודה, אבל בהאיא אימא מודה להו לרבנן. ואי אשמועינן הני תרתין, בהא קאמר רבי יהודה, מפני שהשפופרת של ביצה והחרס מונחים בתוך חלל הנר למעלה ולא מפסיק מידי בין הנר ובינם וליכא למגזר שמא יסתפק בדביל מיניה, אבל בקערה דמפסקת, שהרי אצל הנר מונחת ויש כאן הפסק וליכא למימר גופיה הוא, אימא מודה דנגזור. ואי אשמועינן בהאיא, בהאיא קאמרי רבנן, אבל בהנך תרתין מודו לרבי יהודה, צריכא. והלכה כחכמים: ה מפני גוים. כגון פרסיים שאין מניחין להדליק אור ביום אידם אלא בבית עבודת כוכבים שלהם: מפני לסטים. שלא יראו שיש שם אדם ויבואו עליו: מפני רוח רעה. השורה עליו, וכשאינו רואה נוח לו. ורמב"ם פירש רוח רעה מין ממיני החולי הבא לבעלי המרה השחורה שלא ינחוהו אלא כשישבו בחושך

sleep, he is exempt [for desecrating the Sabbath]. If [because] he would spare the lamp [he fears the lamp will crack from the heat], the oil [i.e., he wants to save some oil], or [to spare] the wick, he is liable [even though it is a *melakha sh'eina tzricha l'gufa* — a forbidden labor performed not for its defined purpose; i.e., he is extinguishing the

flame not for the purpose of putting out the fire, but rather, to save the oil]. Rabbi Yosi exempts him in all cases [since he maintains the view of Rabbi Shimon (Shabbat 32b) that a *melakha sh'eina tzricha l'gufa* is not liable], except in the case of the wick, because he makes charcoal [thereby. By extinguishing the flame he makes kindling material; i.e., he prepares the wick for easier lighting, since, by definition, one must extinguish the flame to make charcoal or singe the wick (see Mishnah 3 above) he is, in effect, performing a labor for its defined purpose]. (6) Women die in childbirth as a consequence of three sins [a woman in childbirth is in danger and requires special Divine protection]: because they are not observant of [the laws of] *niddah* [menstruants], *challah* [the portion of the dough separated to be given to the priest], and the kindling of the [Sabbath] lights [because these are her responsibility]. (7) On the eve of the Sabbath, prior to nightfall, a man must say three things in his house: “Have you taken tithes [from the food we are to eat on the Sabbath]?” “Have you prepared the *eruv* [*chatzerot*, thereby allowing us to walk further than two thousand cubits]?” “Kindle the [Sabbath] lamp.” When it is doubtful whether it is night [i.e., dark] or not [i.e., twilight], that which is certain[ly untithed] may not be tithed [and thereby be made fit for use], utensils

החולה שיישון, פטור. כחם על הנר, כחם על השמן, כחם על הפתילה, חיב. ורבי יוסי פוטר בכלן חוץ מן הפתילה, מפני שהוא עושה פחם: ו על שלש עברות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זהירות בגדה ובחלה ובהדלקת הנר: ז שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם השכה. עשרתם. ערבבתם. הדליקו את הנר! ספק חשכה ספק אין

בנו עובדיה מברטנורא

ובהסתרה מבני אדם: ואם בשביל החולה שיישון פטור. האי חולה שיש בו סכנה הוא, דאילו מכבה בשביל חולה שאין בו סכנה חייב למאי דסבר האי תנא דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה. וכן מפני גוים מפני לטטים מפני רוח רעה, כולוהו אית בהו סכנה. וברין הוא דלתני בהו מותר, אלא משום דבעי למתני סיפא חייב, תנא רישא פטור: **כחם על הפתילה חייב.** ואע"ג דאינו צריך לגוף הכיבוי אלא לצורך דבר אחר שלא תדלק הפתילה או שלא יפקע הנר, חייב, דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה: **פוטר בכלן חוץ מן הפתילה.** שאין לך כיבוי הצריך לגופו אלא כיבוי של פחמים וכיבוי של הבהוב פתילה שעושה הכיבוי להאחוז האור מהר כשירצה להדליקו. ואין הלכה כרבי יוסי: **שהוא עושה פחם.** שהוא מתכוין לעשותה עכשיו בכיבוי זה פחם, שתהא מהוהבת להאיר יפה: **ו בשעת לידתן.** בשעת סכנה מזומן פורענותא: **בחלה ובהדלקת הנר.** לפי שצרכי הבית הן והיא מצויה בבית תלוין בה: **ז צריך אדם לומר בתוך ביתו.** וצריך לממרינהו בניחותא כי היכי דלקבלו מיניה: **עם חשיכה.** כשהוא סמוך לחשיכה ויש עדיין שהות ביום לעשר ולערב, אבל קודם לחשיכה הרבה לא, דילמא פשעי ואמרי עדיין יש שהות ביום: **עשרתם.** לסעודת שבת, שאף אכילת עראי של שבת קובעת למעשר: **ערבתם.** עירובי תחומים וחצירות. והני תרתי שייך לממרינהו בלשון שאלה, דשמא כבר עשו, אבל נר לא שייך למימר הדלקתם את הנר, דדבר הנראה לעין הוא אי אדליק אי לא אדליק: **ספק חשיכה.** מתחילת שקיעת החמה כל זמן שנראה כוכב אחד בלבד ודאי יום, וכל זמן שנראים שני כוכבים בינוניים הוא ספק חשיכה וקריו בין השמשות ונותנים עליו חומרי יום וחומרי לילה, ומשיראו

may not be immersed [in a *mikvah*, and thereby be made fit for use], and the lights may not be kindled. But *demai* [produce regarding which there is a doubt whether or not tithes have been taken] may be tithed [because it is probable that tithes may have already been taken, and if so this action does not really make it fit for use]; an *eruv* may be prepared; and hot food may be stored away [i.e., insulated to retain its heat].

השכה, אין מעשרין את הודאי, ואין מטבילין את הכלים, ואין מדליקין את הנרות, אבל מעשרין את הדמאי, ומערבין, וטומנין את החמין:

רבנו עובדיה מברטנורא

שלשה כוכבים בינוניים הוא ודאי לילה לכל דבר: אין מעשרין את הודאי. דתיקון מעליא הוא. ואע"ג דאינו אסור אלא משום שבות, קסבר האי תנא דגורו על השבות אף בין השמשות: ואין מטבילין את הכלים. להעלותן מידי טומאתן, דהוי כמתקן כלי ואית ביה נמי שבות: ואין מדליקין את הנרות. כל שכן, דספיקא דאורייתא הוא, וזו ואין צריך לומר זו קתני. ורבותי פירשו ואין מדליקין את הנרות, אין אומרים לנכרי להדליק: אבל מעשרים את הדמאי. ולא דמי למתקן, דרוב עמי הארץ מעשרין הן: ומערבין. עירובי חצרות דחומרא בעלמא הוא, אבל לא עירובי תחומין דיש להם סמך מקראי: וטומנין את החמין. בדבר שאינו מוסיף הבל, דאילו בדבר המוסיף הבל אפילו מבעוד יום אסור. וטעמא דטומנין את החמין בין השמשות בדבר שאינו מוסיף הבל, שלא אסרו להטמין את החמין בשבת עצמו בדבר שאינו מוסיף הבל אלא גזירה שמא ימצא קדירתו שנצטננה וירתיחנה באור ונמצא מבשל בשבת, ובין השמשות ליבא למגור בהכי, דסתם קדירות בין השמשות רותחות הן וליבא למיחש שמא נצטננה וירתיחנה, הלכך טומנין את החמין בין השמשות אע"פ שאין טומנין בשבת:

Gemara Shabbat 25b

גמרא שבת דף כה:

[On the Mishnah:] “Rabbi Yishmael said [One may not light the Sabbath lamp with *itrán*].” What is the reason? — Rava answered, Since it smells bad, it is feared that he [the occupant of the house] will leave it and go out. Abbaye said to him, Then let him leave it [what do we care?]? I maintain, he replied, that the kindling of the lamp on the Sabbath is a duty [it must be lit where the evening meal is eaten; if a person leaves it

רבי ישמאל אומר וכולי. מאי טעמא אומר רבא מתוך שריחו רע גזירה שמא ינחנה ויצא. אומר ליה אביי ויצא. אומר ליה שאני אומר הדלקת גר בשבת חובה דאמר רב נחמן בר זבדא ואמרי לה אומר רב נחמן בר רבא אומר רב הדלקת גר בשבת חובה רחיצת ידים ורגלים ברחמין ערבית רשות ואני אומר מצוה מאי מצוה דאמר רב יהודה אומר רב כף הנה מנהגו של רבי יהודה בר אלעאי ערב שבת מביאים לו עריבה מליאה חמין ורוחץ פניו ידיו ורגליו ומתעטף ויושב בסדינין

and dines elsewhere, he has not fulfilled his obligation], for Rav Nachman bar Zavda — others state, Rav Nachman bar Rava — said in Rav's name: The kindling of the lamp for the Sabbath is a duty; the washing of the hands and the feet in warm water on the eve [of the Sabbath] is voluntary. While I maintain that it is a *mitzvah* [here, a meritorious action]. How is it a *mitzvah*? For Rav Yehudah said in Rav's name: This was the practice of Rav Yehudah bar Elai: On the eve of the Sabbath a basin filled with hot water was brought to him, and he washed his face, hands, and feet, and he wrapped himself and sat in [wool-]fringed linen robes

[a normally forbidden mixture of *shatnez*], and was like an angel of the Lord of Hosts. But his disciples hid the corners of their garments from him [because they lacked *tzitziyot*]. He said to them, My sons! Have I not thus taught you: A linen robe, in respect to *tzitziyot* — the School of Shammai exempt it, while the School of Hillel state that one is obligated, and the law is as the School of Hillel? But they held, It is forbidden on account of a night garment [since a garment worn only at night is exempt from the obligation of *tzitzit*, this mixture is then forbidden, because there is no obligation of *tzitzit* to override the prohibition of *shatnez*]. “And you have removed my soul far off from peace; I forgot prosperity.” (Lamentations 3:17) What is the meaning of “and you have removed my soul far off from peace?” Rabbi Abbahu said, This refers to the kindling of the light on the Sabbath [Jeremiah laments that they could not even afford this; loss of light brings loss of peace]. “I forgot prosperity” — Rabbi Yirmiyahu said, This refers to the [loss of] baths. Rabbi Yochanan said, This means the washing of hands and feet in hot water. Rabbi Yitzchak Nafcha said, This refers to a nice bed and nice bedclothes upon it. Rabbi Abba said, This refers to a

המצויצין ודומה למלאך ה' צבאות והיו תלמידיו מחבין ממנו כנפי כסותן אמר להם בני לא כד שניתי לכם סדין בציצית בית שמאי פוטרין ובית הלל מחייבין והלכה כדברי בית הלל ואינהו סברי גזירה משום כסות לילה (איכה ג) ותנח משלום נפשי נשיתי טובה מאי ותנח משלום נפשי אמר רבי אבהו זו הדלקת נר בשבת נשיתי טובה אמר רבי ירמיהו זו בית המרחץ אמר רבי יוחנן זו רחיצת ידים ורגלים בחמין רבי יצחק נפחא אמר זו מטה נאה וכלים נאים שעליה רבי אבא אמר זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים:

decked-out bed and an adorned wife for scholars.

זוהר נח דף ס"א ע"א

וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה. אמאי נשחתה. בגין כי השחית כל בשר את דרכו כמה דאתמר. רבי תיירא פתח קרא ואמר (וינה ג) וירא אלהים את מעשיהם כי שבו מדרךם הרעה. תא תזי בשעתא דבני נשא זכאן ונשרי פקודי דאורייתא כדון ארעא אתתקפת וכל חידו אשתקחת בה מאי טעמא בגין דשכינתא שרייא על ארעא וכדון כלא עלאי ותתאי בחדוה. וכד בני נשא מחבלן אורתייהו ולא נשרי פקודי אורייתא ותטאן קמי מאריהון כדון פכיכול דתיזין לה לשכינתא מעלמא ואשתארת ארעא מחבלא דהא שכינתא אתדתייא ולא שרייא עלה וכדון אתתבלת. מאי טעמא אתתבלת בגין דשרייא רוחא אתרא עלה דמתבלה עלמא. ועל דא אמרינן דישראל יהבי עוז לאלהים דמקיימין עלמא אלהים דא שכינתא. ואם חס ושלום אי ישראל ישתכחו תיבין מה כתיב רומה על השמים אלהים וגומר משום דרשת הכינו לפעמי כפף נפשי בסבת חסם ושנאת חנם כרו לפני שיתח וגומר. כגוונא דדור המבול דבגין חסם דהוות ביניהון הוה ביניהון שנאה ודכבו. יכול אף בארעא דישראל כן והא תנינן ארעא דישראל לא שרייא עלה רוחא אתרא ולא ממנא אתרא בר קדשא בריד הוא בלחודוי. תא תזי דארעא דישראל הכי הוא דלא שרייא עלה (פ"ד עב) ממנא ולא שליחא אתרא בר קדשא בריד הוא בלחודוי. אכל שעתא תרא שרייא עלה לתבלא בני נשא. מנלן מדור דכתיב (ד"ה א כא) וירא דוד את מלאך יי וחרבו שלופה בידו נטויה על ירושלים וכדון אתתבלת ארעא. אמר רבי אלעזר אפילו בההיא שעתא קדשא בריד הוא הוה. כתיב הקא מלאך יי וכתיב הרים (בראשית מח) המלאך הגואל אותי:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Totzaot Chaim

מספר תוצאות חיים

A person must know that when he sins, he blemishes the days, and that day is a cruel angel who rises to accuse him. Furthermore, when a person acts constructively in his days, his soul is clothed in those days when it leaves the world. If he misuses any of his days, that day is subtracted from his clothing, and he stands outside in shame, enwrapped like a mourner, until he returns to good [i.e., repents]. And they said, “Woe to the one who subtracts days above ... woe to him, woe to his soul, for they judge him in hell for those days, days upon days, two for one.” We learn from this that, since they punish him two days for each day and more, it is proper that repentance, Torah, and commandments should be [performed also] two for one, corresponding to the days that he blemished. The Commentators also explained that during the twelve hours of the day, and similarly during the night, twelve permutations of *yud keiy vav keiy* [the four letters of God's name] revolve, one permutation in each hour. If, God forbid, one sins, he blemishes that permutation of the Divine Name, and he rebels against his Master. They further explained, “The [Divine] throne is damaged by the transgressings of Israel.” A person must be afraid to damage it, for the sorrow of that damage reaches God's Presence, which is clothed in the throne, causing It to withdraw from the throne when It is blemished. Furthermore, all the souls are depicted on the throne, as Rabbi Shimon bar Yochai explained in the *Tikkunim* in connection with the verse “Set me as a seal.” (Song of Songs 8:6) When a person blemishes it, he blackens the root of the soul, which is depicted on the throne.

צָרִיךְ אָדָם שִׁידַע שֶׁשָּׂשָׂהוּא חוּטֵא פּוֹגֵם בְּיָמִים וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הוּא מְלֵאךְ אַכְזָרִי עוֹמֵד לְקַטְרֵג עָלָיו וְעוֹד כִּי מֵה שְׂאָדָם מִתְקַן בָּהֶם נִשְׁמָתוֹ מִתְלַבֶּשֶׁת בָּהֶם בְּצִאֲתָהּ מִהָעוֹלָם פּוֹגֵם בָּהֶם אוֹתוֹ הַיּוֹם נִגְרַע מִלְבוּשׁוֹ וְעוֹמֵד לְחוּץ בְּבוּשֶׁת מִתְעַטֵּף כְּאֵבֶל עַד שׁוֹבוֹ לְמוֹטָב. וְאָמְרוּ וְוִי לְהֵהוּא דְגָרַע יוֹמִין לְעֵילָא וְכוּ', וְוִי לִיהָ וְוִי לְנַפְשִׁיהָ דְדִיִּינִין לִיהָ בְּגִיהֵנָם עַל אֵינָן יוֹמִין יוֹמִין עַל יוֹמִין עַל חַד תְּרִין וְדוֹן מִכָּאן שְׂפִינָן שְׂמַעְנִישִׁין אוֹתוֹ עַל כָּל יוֹם שְׁנֵי יָמִים וְיוֹתֵר שְׂכָן רָאוּי שִׁהִיָּה הִתְשׁוּבָה וְהִתְוֹרָה וְהַמְצוּהָ עַל חַד תְּרִין בְּנֶגֶד הַיָּמִים שְׂפָגָם. עוֹד פִּירְשׁוּ הַמְפָרְשִׁים שְׂבִי"ב שְׁעוֹת הַיּוֹם וְכֵן בְּלִילָה מִתְגַּלְגְּלוֹת י"ב צִירוּפֵי יְהו"ה בְּכָל שְׁעָה צִירוּף א' וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם פּוֹגֵם הוּא פּוֹגֵם בְּאוֹתָהּ הוּי"ה וְהוּא מוֹרֵד בְּאֲדוֹנָיו. עוֹד פִּירְשׁוּ אוּף הַכִּי כּוֹרְסִיא אִיהִי פְּגִימָא מִחוּבִיָּהוֹן דִּישְׂרָאֵל וְצָרִיךְ הָאָדָם לִירָא מִלְפָּגוֹם כִּי צַעַר מִהַפְּגָם מְגִיעַ לְשִׁכְנֵיהָ הַמִּתְלַבֶּשֶׁת בְּכֶסֶא וְהִיא מִסְתַּלְקַת מִהַכֶּסֶא בְּהִיּוֹתָהּ פְּגוּמָה וְעוֹד שֶׁהַנְּשָׁמוֹת כָּלָם מְצוּיִירוֹת בְּכֶסֶא כְּמוֹ שְׂפִירֵשׁ רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בְּתִיקוּנֵים בְּעֵנִין שִׁמְנֵי כְּחוֹתֶם וּבְהִיּוֹת הָאָדָם פּוֹגֵם מִחֲשִׁיף שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָה הַמְצוּיִירָת בְּכֶסֶא:

Practical Law:

הלכה

Shulchan Arukh, Yoreh De'ah 119-120

שולחן ערוך יו"ד מסימן קי"ט ק"כ

(1) One who is suspect of eating forbidden

א הַחֲשׂוֹד לְאָכּוֹל דְּבָרִים הָאֲסוּרִים בֵּין אִם הוּא

foods, whether he is suspected of a biblical prohibition or of a rabbinical prohibition, he may not be relied upon regarding them. If one is a guest of his, he should not eat from his food from those things about which he is suspected. (2) One who is suspected about a thing is not to be relied upon regarding it, even by an oath. (3) If one purchases from a non-Jew a vessel for food which is made of metal or glass, or vessels coated with lead on the inside, even though they are new, he must immerse them in a *mikvah* or in a spring containing forty *se'ah*. (4) He says the blessing "Who has commanded us concerning the immersion of a vessel." If there are two or more of them, he says the blessing "concerning the immersion of vessels." (5) One must immerse even the handles of the vessel. (6) If one forgot and did not immerse a vessel before the Sabbath or before a Festival, he should give it to a non-Jew as a gift and then borrow it from him, and then he is allowed to use it.

חֲשׂוֹד בְּאִסּוּר תּוֹרָה בֵּין אִם הוּא חֲשׂוֹד
בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן אֵין לְסַמוּךְ עָלָיו בְּהֵם וְאִם
נִתְאַרַח עִמּוֹ לֹא יֵאכַל מִשְׁלוֹ מִדְּבָרִים שְׁהוּא
חֲשׂוֹד עָלֵיהֶם: ב הַחֲשׂוֹד עַל הַדְּבָר אֵינוֹ נֶאֱמָן
עָלָיו אֲפִילוֹ בְּשַׁבּוּעָה: ג הַקּוֹנֶה מִהַנְּכָרִי כְּלִי
סְעוּדָה שֶׁל מִתְּכֵת אוֹ שֶׁל זְכוּכִית אוֹ כְּלִים
הַמְּצַפִּים בְּאֶבֶר מִבְּפָנִים אֵף עַל פִּי שְׁהֵם
חֲדָשִׁים צְרִיךְ לְהַטְבִּילֵם בְּמִקְוֵה אוֹ מִעֵין שֶׁל מ'
סָאָה: ד יִבְרַךְ עַל טְבִילַת כְּלִי וְאִם הֵם שְׁנַיִם אוֹ
יֹתֵר מִכֵּרֵךְ עַל טְבִילַת כְּלִים: ה צְרִיךְ לְהַטְבִּיל
יְדֵי הַכְּלִי: ו אִם שָׁכַח וְלֹא הַטְבִּיל כְּלִי מִעֶרֶב
שַׁבָּת אוֹ מִעֶרֶב יוֹם טוֹב יִתְנַנּוּ לְגוּי בְּמִתְנָה
וְאַחֵר כִּף יִשְׁאַלְנּוּ מִמֶּנּוּ וּמִתֵּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ:

NOACH FOR TUESDAY

נח ליום שלישי

TORAH

תורה

יכין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי זה דשם ב'ן להשאר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יט ומכל דחי מכל בסרא תרין
מכלא תעיל לתבותא לקימא
עפרך דכר ונקבא יהון:
כ מעופא לזונה ומן בעירא

יט ומכל־החי מכל־בשר שנים מכל תביא
אל־התבה להחית אתך זכר ונקבה יהיו:
כ מהעוף למינהו ומן־הבהמה למינה מכל

(19) And from every living thing, from all flesh, you must bring two of everything into the ark, to keep alive with you: they must be male and female;
(20) From each species of birds, from each species of animal and from each

RASHI

רש"י

(19) **And from every living thing** — *Even demons* (Bereishit Rabbah 31:13). **Two of everything** — *From the least numerous amongst those which were taken aboard,*

(יט) ומכל־החי, אפלו שדים: שנים מכל. מן הפחות שבהם לא פחתו משנים: אחד זכר ואחד נקבה: (כ) מהעוף למינהו. (בראשית רבה): אותן

there were not less than two — one male and the other female [but from the pure animals there were seven pairs of each (see verse 7:2 below). (20) מהעוף למינהו — [literally, "From the birds to its species," meaning:] [Take from] those [birds] which adhered to their own